

FYLKESMANNEN I ROGALAND UTDANNINGSAVDELINGA

TILBAKEMELDING FRÅ KOMMUNEBESØK I RENNESØY KOMMUNE 15. OKTOBER 2002

Statens utdanningskontor i Rogaland (nå Fylkesmannen i Rogaland, utdanningsavdelinga) var på kontakt- og tilsynsbesøk i Rennesøy kommune 15. oktober 2002. Besøket var lagt til Vikevåg skole og Brønnhagen, avdeling for tilpassa opplæring ved Rennesøy skole. Hovudtemaet var skolebasert vurdering.

Den første delen av dagen var det lagt til rette for samtalar/intervju om hovudtemaet med representantar frå rektorane ved Vikevåg og Rennesøy skole, lærarar og foreldre ved dei same to skolane, elevar frå Rennesøy skole og kommunen si PP-teneste. . Siste del av dagen var det møte med politisk og administrativ leiing i kommunen med fokus på befolkningsmessige, økonomiske og administrative rammer for oppvekstetaten i Rennesøy kommune.

Frå utdanningsavdelinga deltok utdanningsdirektør Svein Helgesen, rådgivar Audun Gjerde og rådgivar Olaug Hetland.

FRÅ RENNESØY KOMMUNE DELTOK:

Kommunenivå: Magne Fjell, rådmann, Jostein Eiane, ordførar, Ivar Finnesand, hovudutvalsleiar KOO, Bernt Selvikvåg, skolesjef, Arild Bjørn Stavsøien, oppvekstkonsulent, Åshild Gram, Randaberg interkommunale PPT- kontor

Skolenivå: Vigdis Fossåskaret, rektor Rennesøy skole, Johannes Haug, rektor Vikevåg skole, Bjørn L. Våland, rektor Mosterøy skole, Jorunn Hefre Johnsen, lærar og tillitsvald Rennesøy skole, Kristin Surnevik, lærar Vikevåg skole, Steinar Bru, kommunetillitsvald for Utdanningsforbundet

Foreldre: Tor Dyrseth, FAU-leiar, Rennesøy skole, Rune Østhus FAU-leiar Vikevåg skole

Elevar: Tone Elise Rimbereid Neumann, Dan Henning Steine, elevrepresentanter Rennesøy skole

FRÅ SAMTALAR/INTERVJU OM SKOLEBASERT VURDERING

Rutinar for skolebasert vurdering

Det ligg i liten grad føre skriftlege rutinar for dette arbeidet på kommunenivå i Rennesøy kommune. Det er likevel gjennomført fleire tiltak i forhold til skolebasert vurdering. Kommunen har m.a. hatt eit utval som har vurdert kvalitet i skolen. Felles tiltak har vore ei spørjeundersøking i forhold til samarbeidet heim/skole og trivselsundersøkingar på skolenivå. Oppfølging av plan for sosial kompetanse i barnehagane og småskolesteget i skolane går sin gang. Skolane har faste rutinar for møte med lærarane og anna personale.

Utdanningsdirektøren har inntrykk av at skolebasert vurdering i liten grad har vore tema på møta i skoleverket i Rennesøy på kommune- og skolenivået, men vi registrerer at kommunen vil prioritere området høgare i framtida.

Etter det utdanningsdirektøren forstår, er ikkje PP-tenesta og andre miljø utanfor skolen trekte særleg mykje med i arbeidet med den skolebaserte vurderinga. Kommunen er godt nøgd med samarbeidet mellom skole og PP-tenesta, men kontakten gjeld i all hovudsak einskildelevar eller einskildprosjekt, i liten grad vurdering av skolen på systemnivå.

Verktøy i arbeidet med skolebasert vurdering

Alle skolane utarbeider årsplan, men det har vore noko meir variert praksis m.o.t. årsmelding. Alle skolane har gjennomført ei spørjeundersøking med særskilt fokus på samarbeidet heim/skole. Deltakinga frå føresette/elevar var samla på vel 80 %, med betre deltaking frå barnesteget enn frå ungdomssteget. Resultatet viste samla sett at 95,9 % var nøgde med samarbeidet heim/skole.

Foreldrerepresentantane meinte at tilbakemeldinga på spørjeundersøkinga var for generell. Den synleggjorde ikkje problem på den enkelte skolen og var derfor lite eigna som reiskap for forbetringstiltak på skole- og klassenivået. Foreldra ga uttrykk for ønske om ei tilsvarande undersøking om 2-3 år. I samband med dette bør også spørsmåla vurderast på nytt. I tillegg til den felles spørjeundersøkinga om samarbeid har enkelte skolar årlege trivselsundersøkingar med tilbakemelding til føresette.

Alle skolane har ein årleg plan for foreldresamtalar. Det synest ikkje å vere etablert faste rutinar for medarbeidarsamtalar mellom rektorane/leiar for PPT og skolesjefen, men det er faste rektormøte der felles utfordringar blir drøfta. Lærarane har elevsamtalar med elevane, men opplegget ser ut til å kunne variera frå lærar til lærar. Det blir gjort forsøk med bruk av arbeidsplanar for elevane der vurdering og tilbakemelding undervegs inngår som del av opplegget.

Skolane nyttar diagnostiske prøver i faga norsk og matematikk. Desse prøvene blir mellom anna nytta i samarbeidet med PP-tenesta om tiltak for einskildelevar.

På ungdomstrinnet blir karakterstatistikkar brukt som eit element i vurderingsarbeidet. Utdanningsdirektøren har registrert at karakterstatistikken for avgangselevane i Rennesøy i 2001 synte eit standpunkt-karaktersnittfrå 0,9 – 0,2 karakterpoeng høgare enn snittet for fylket og landsnivået. Også ved skriftleg avgangsprøve i matematikk var karakteren over fylkes- og

landsnivå. Vi har likevel merka oss at karaktersnittet ved skriftleg avgangsprøve i matematikk gjekk ned 0,3 karakterpoeng i forhold til snittet av standpunktkarakterane.

Av økonomiske årsaker blir det ikkje gjennomført personalseminar ved skolane, men det blir vist til at planleggingsdagane fyller dette behovet til ein viss grad.

Elev- og foreldredeltaking i skolebasert vurdering og kvalitetsutviklingsarbeid

Foreldresamtalar blir gjennomført to gonger i året. I den eine av desse samtalanene er eleven med. Desse samtalanene er hovudsakleg sentrerte kring eleven sin situasjon på skolen. Ein kjem i liten grad inn på vurdering av skolen som system eller kvalitetsutviklingsarbeid i samtalanene med elevar og foreldre.

Foreldra synest å bli trekt lite med i den skolebaserte vurderinga. Både dei tilsette ved skolane og foreldra etterlyser ei meir reell deltaking frå foreldra si side, og meiner at det er kommunen og skolane sitt ansvar å leggje til rette for ei slik deltaking. Rutinane er betre i høve til foreldresamarbeid på klassenivå enn på skolenivå. Ved ein skole er det etablert ei nyordning for foreldremedverknad for å styrkje engasjementet frå dei føresette. Foreldra ser positivt på at det kjem bakemeldingar/forslag frå skolen, men dei saknar system for å setje i gang tiltak som fører til forbetringar. Foreldra ønskjer også at dei kan bli trekte med tidlegare i samband med problem i høve til klassar eller elevar. Prosjektbasert arbeidsform vart trekt fram som ein god metode når det gjeld å involvere foreldra i samarbeidet med skolen. Foreldra meinte at FAU fungerer betre nå enn tidlegare, med eit klarare fokus på å få kjennskap til oppgåver og problem slik at dei kan "ta tak" i desse og dermed medverke til forbetringar.

Også elevane synest å vera lite involverte i arbeidet med skolebasert vurdering. Elevrådet seier at dei ikkje er blitt bedne om å uttale seg om dei plandokumenta som skolen utarbeider. Dei er derimot med på planlegging når det gjeld enkelte praktiske tiltak, t.d. planar for arbeidet med det fysiske miljøet. Elevane opplyste elles at dei i liten grad hadde blitt trekt inn i drøftingar av resultatet av spørjeundersøkinga som galdt heim/skole.

FRÅ SAMTALEN MED KOMMUNELEIINGA

Møtet med kommuneleiinga var lagt til "Meieriet". Her møtte også rådmann, ordførar og leiar for hovudutvalet i KOO.

Etter eit godt måltid mat fekk vi vere med på ei teaterframføring av dans- og dramagruppa ved Rennesøy skole. Elevane presterte ei imponerende danseførestilling knytt opp til musikk av Freddy Mercuri. All honnør til dei, og ikkje minst til læraren Kirsten Øvregaard, som i fleire år har drive dette arbeidet for elevane i 10. klasse.

Økonomi

Rennesøy er ein vekstkommune med prosentvis høgst auke i innbyggjartalet i heile Rogaland. Dette set m.a. store krav til investeringar innan alle område, ikkje minst på skolesektoren. Ei slik utvikling har mange positive sider, men fører også til at Rennesøy slit med stram kommuneøkonomi og høg gjeld.

Kommunen har satsa mykje på skolebygg. I perioden 1989-2002 er det bygd for 64 mill. I tillegg til dette er det planlagt skolebygg for 44 mill. i perioden 2003-2006. Som følgje av mange klager (og medhald) i samband med avslag om spesialundervisning i 2000-2001 blei ramma til dette formålet auka ein del opp.

Rennesøy har PP-teneste i interkommunalt samarbeid med Randaberg og Kvitsøy. Dette er ei ordning kommunen meiner fungerer godt.

Kvalitetsutvikling

Det blir gitt uttrykk for at kommunen nå vil prioritere å utvikle rutinar for skolebasert vurdering. Som eitt prioritert tiltak i denne samanhengen er 7 lærarar og skoleleiarar i gong med kurs i vurdering og rettleiing. Målet er å auka kompetansen innanfor skolebasert vurdering, ved bruk av både intern og ekstern rettleiing.

Spørjeundersøkinga om samarbeid heim/skole har etter vurdering på kommunenivået gitt nyttig informasjon. Det blir satsa på å føre vidare dei nasjonale prøvene i lesedugleik og matematikk. Kommunen har utvikla ein lokal plan for styrking av språk- og lesedugleik som har tiltak heilt frå helsestasjon til ungdomssteget i grunnskolen. Det vil bli satsa på tiltak som kan gjere overgangane mellom barnehage og skole og mellom hovudstega i grunnskolen lettare. For å styrke og oppdatere kompetansen til skoleleiarar og lærarar innan ulike felt, er kursing og kollegarettleiing aktuelle verkemiddel. Vidareutdanning innan IKT vil vere eit prioritert område. Gode erfaringar med kompetanseutviklingsprogrammet for PPT og skoleleiarar (SAMTAK) skal også vidareførast.

Samarbeid mellom etatane er høgt prioritert. Eit tiltak i så måte er at kommunen har eigen "Plan for tverrfagleg førebyggjande arbeid blant barn og unge i Rennesøy", med felles team for barnehagane og eit kompetanseteam for kvar skole. Vi registrerte også at det var stor vilje frå kommunalt hald til vidareutvikling av det nye og tilpassa tilbodet i Brønnhagen både når det gjeld inne- og uteområde og elles pedagogisk tilrettelegging i samarbeid med skolane.

Spesialundervisning og tilpassa opplæring

Etter GSI ligg Rennesøy kommune til dels langt under både lands- og fylkesnittet når det gjeld timar til tilpassa opplæring og til spesialundervisning. I skoleåret 2001/2002 var det berre kommunane Utsira og Bokn i Rogaland som sette inn mindre timeressursar på dette området i skolen enn Rennesøy. Statistikken viser at Rennesøy, i gruppa kommunar med 300 – 699 grunnskoleelevar (135 kommuner), ligg som nr. 13 bakfrå m.o.t. disse timeressursane. Samstundes var det 7,8 % av elevane i Rennesøy som fekk spesialundervisning etter enkeltvedtak, medan snittet i Rogaland var 4,8 % og landssnittet 5,6 %.

Rennesøy skole har eigen ATO-avdeling, Brønnhagen. Avdelinga held til i eige hus like i nærleiken av hovudbygget. Dette gjer det mogleg med opplegg der elevane blir integrert i den "vanlege" undervisninga ved Rennesøy skole i ein viss grad. Opprettinga av Brønnhagen synest å ha ført med seg positive verknader både for elevane og skolen. Rennesøy kommune har tidlegare hatt god hjelp av Stavanger heldagsskole i arbeidet med enkelte elevar, men på sikt blei dette ei dyr ordning. Opprettinga av Brønnhagen blir derfor karakterisert som eit vellukka tiltak både i pedagogisk og økonomisk samheng. Pedagogisk opplegg og tilbod som Brønnhagen legg opp til, set særskilde krav til personalet. Både frå kommune- og skolenivået blei det gitt ros til dei "handplukka" tilsette ved avdelinga for deira innsats i denne samanhengen.

Rennesøy slit ein del med utagerande elevar med store åtferdsvanskar. Det blir stilt spørsmål ved kor lenge og kor langt skolen skal strekkje seg for å integrere desse elevane. Det blir søkt hjelp eksternt frå PPT og barnepsykiatrisk avdeling ved Sentralsykehuset. Slik hjelp er ei støtte, men løyser ikkje problemet. Situasjonen blir at både skolen, elevane dette gjeld og medelevane deira slit, fordi skolen ikkje har gode nok tiltak å setje inn. Alle skolane i kommunen har sett i gang tiltak mot mobbing for å betre klassemiljøet.

KONKLUSJONAR OG AVSLUTTANDE MERKNADER

Rennesøy kommune har på plass element av eit skolevurderingssystem gjennom t.d verksemd-/årsplanar og brukarundersøkingar, bruk av planar for sosial kompetanse m.m. Det er likevel utdanningskontoret sitt syn at det framleis står ein del arbeid igjen før eit systematisk opplegg med skriftleggjorde rutinar for skolebasert vurdering både på kommune- og skolenivå er skikkeleg på plass.

Det ligg ei stor utfordring i å få etablert rutinar for skolebasert vurdering slik at denne vurderinga kan vere hovudgrunlaget for arbeidet med kvalitetsutvikling i skolen. Eit slikt system vil kunne sikre god samanheng i skolane sitt arbeid og gi meir tydelege signal om stoda og eventuelle behov for endringar. Det er vårt syn at det er viktig at årsplanar blir følgde opp av årsmeldingar eller ei anna form for vurdering av både prosessar og resultat, i forhold til måla. Vi ser det som viktig og nyttig at det blir laga ei skriftleg framstilling kvart år av kva som er gjort i høve til verksemdplanane ved skolane.

Utdanningsdirektøren vil peike på at både skolane sine representantar og dei foreldra vi snakka med, etterlyste meir reell foreldremedverknad i skolen sitt vurderings- og utviklingsarbeid. Vi trur at skolane vil kunne ha god nytte av at kommunen prioriterer ei brei og systematisk satsing på foreldremedverknad, ikkje minst oppover på klassesetninga.

Opplegget og gjennomføringa av besøket gav nyttig og god informasjon om utviklinga i skolesektoren i Rennesøy kommune. Utdanningsdirektøren takkar kommunen for eit godt tilrettelagt kontaktmøte. Vi vil også gi uttrykk for at vi var imponerte over og sette stor pris på songframføring av elevane på Vikevåg skole og teaterførestillinga med dansegruppa ved Rennesøy skole. Vi vil også takke for god servering på "Meieriet".

Vi ønskjer lukke til med vidare arbeid.

Med helsing

Svein Helgesen
utdanningsdirektør

Olaug Hetland